
Strękowa Góra, st. 33, gm. Zawady, woj. łomżyńskie, AZP 36-81

Informator Archeologiczny : badania 32, 149-150

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wschód) x około 4,2 m (południowy wschód – północny zachód. Rozległe palenisko ze smolistoczarnym wypełniskiem, kamieniami i polepą znajdowało się w północno-wschodniej części chaty. W jej części południowo-zachodniej odkryto bardzo regularne, koliste skupisko kamieni o średnicy 1,2 m. Kamienie ułożone były na zwartej masie polepy, bez śladów spalenizny. Dno chaty płaskie, na głębokości 1 m od powierzchni ziemi zauważono ślady 4 słupów w obrębie chaty i 1 pod krótszą (południowo-zachodnią) ścianą chaty.

Inwentarz ruchomy: duża ilość ułamków naczyń ręcznie lepionych i toczonych na kole, polepy, kości zwierzęcych.

Poza tym: 2 przeszłiki gliniane, szydło(?) żelazne, fragment przedmiotu żelaznego.

CHATA XLVII - zauważona już na głębokości 25 cm od powierzchni ziemi jako zaciemnienie z dużymi bryłami polepy i ceramiką. Obiekt rysował się wyraźnie na głębokości 50 cm jako prostokąt o wymiarach 4,4 m x 2,6 m. Dno chaty płaskie, wystąpiło na głębokości 0,83 m od powierzchni ziemi. W ciemnoszarym, niezwykle twardym wypełnisku znajdowano duże bryły polepy, ułamki naczyń ręcznie lepionych i toczonych na kole oraz kości zwierzęce. Palenisko z luźnych kamieni i brył polepy umieszczone było w zachodniej części chaty. W obrębie chaty i za nią zarejestrowano kilka śladów po słupach.

Odc. 255/JAMA - odsłonięta na głębokości 40 cm pod powierzchnią ziemi jako wyraźne zaciemnienie o wymiarach 1,5 x 1,8 m, oznaczona na powierzchni kilkoma kamieniami. W przekroju jama miała kształt owalny, dno na głębokości 1 metra od powierzchni ziemi. W szarym wypełnisku znaleziono okrągłą sprzączkę żelazną z długim kolcem.

Odc. 257/JAMA (ew. chata XLVIII) - odkryta na głębokości 48 cm od powierzchni ziemi, miała kształt owalny o wymiarach 2 x 1,8 m. W ciemnoszarym, bardzo twardym wypełnisku znaleziono masę fragmentów naczyń prawie wyłącznie ręcznie lepionych, polepę i kości zwierzęce.

Ze wszystkich odcinków zebrano dużą ilość luźnej ceramiki, polepy i kości zwierzęcych. Znaleziono także fragment górnego kamienia żarnowego, żelazną, kolistą sprzączkę do pasa. Wśród ułamków ceramiki toczono zauważono stosunkowo więcej niż dotąd fragmentów z ornamentem wyświecanym. Poza tym występowała charakterystyczna dla osady w Siemiechowie piękna ceramika siwa.

Badań na stanowisku 2 w Siemiechowie nie zakończono i stwierdzono konieczność ich kontynuacji, szczególnie ze względu na niszczenie osady przez wyrąb lasu i karczowanie pni.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Miasta Pabianic.

Muzeum Miasta Pabianic planuje kontynuację badań.

SOBIESZYN, st. 14, gm. Ułęż, woj. lubelskie

- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez Piotra Łuczkiewicza (Katedra Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 125 m².

Pod warstwą kulturową znajdowało się 26 obiektów (jamy zasobowe, palenisko, piec do wytopu metali i dwa prawdopodobne piece) i obiekty datowane na fazę A₂ młodszejszego okresu przedrzymskiego oraz jeden (nr 23) datowany na fazę B₂ młodszejszego okresu przedrzymskiego. Odnotowano silny stopień zniszczenia partii stropowych.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowo-Wschodniej”.

Badania będą kontynuowane.

STRĘKOWA GÓRA, st. 33, gm. Zawady, woj. łomżyńskie, AZP 36-81

- stanowisko wielokulturowe

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Witolda Migala (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez Generalnego Konserwatora Zabytków. Badaniami objęto obszar o powierzchni 28 arów.

Ze względu na procesy stokowe i głęboką orkę badania miały charakter ratowniczy. Ich celem było określenie stopnia zniszczenia stanowiska, a także ustalenie jego charakteru i chronologii.

Stanowisko usytuowane jest na krawędzi wysoczyzny, łagodnie opadającej ku starorzeczcu rzeki Narwi.

Dołki sondażowe kopane były w siatce 5 × 5 m. W sumie wykopano 102 dołki sondażowe. Stwierdzono, iż stanowisko jest silnie zniszczone, a większość materiału zalega w współczesnej warstwie humusu. W południowej części stanowiska udało się uchwycić pozostałości warstwy kulturowej. Można przypuszczać, że istniejące na wydmy u podnóża wysoczyzny mezolityczne stanowisko zostało zniszczone całkowicie. Relikty osadnictwa kultury przeworskiej i wczesnośredniowiecznego, potwierdzone na krawędzi i stoku wysoczyzny, ulegają erozji.

Materiały znajdują się w zbiorach Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży.

Strzegowa, Jaskinia Biśnik, gm. Wolbrom, woj. katowickie patrz: paleolit

SWAROŻYŃ, st. 33, gm. Tczew, woj. gdańskie, AZP 18-44/141

- ślady osadnictwa ze schyłku neolitu
- osada kultury wielbarskiej ze starszego okresu wpływów rzymskich
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego

Badania wykopaliskowe przeprowadzili mgr. mgr. Krzysztof Godon, Mirosław Fudziński i Marcin Stąporek (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowała Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Pierwszy sezon badań.

Prace podjęto w związku z planowaną budową autostrady A-1. Przebadano ok. 240 arów położonych na południowym i południowo-wschodnim stoku niewielkiego wzniesienia (rzędna terenu od 67 do 75 m. n.p.m.).

W trakcie badań odkryto 392 obiekty, które w większości należały do osady z okresu wpływów rzymskich. Mniej liczne były obiekty z ceramiką późnośredniowieczną. Osadę z okresu wpływów rzymskich reprezentują pozostałości 3 domów słupowych, liczne jamy typu półziemianek, paleniska i obiekty produkcyjne (np. zagłębione w ziemię prostokątne piece).

Materiał zabytkowy kultury wielbarskiej to przede wszystkim ceramika. Najliczniejsze są formy garnkowe nawiązujące do I grupy wg Wołagiewicza, po nich miski grupy Xb, a występują też puchary grupy VIII. W grupie naczyń dużych i bardzo dużych zwracają uwagę stosunkowo liczne brzegi naczyń dwuuchych z iksowatymi uchami pod krawędzią wylewu. Materiał pozaceramiczny to kilka niezbyt dobrze zachowanych przedmiotów brązowych i żelaznych, paciorek szklany, przęśliki, oselki itp. Luźno w obrębie stanowiska wystąpił fragment brązowego kabłąka zapinki typu A 60/61 wg Almgrena. Szklany paciorek należy do typu 225 wg Tempelmann-Mączyńskiej. Znalezione też kilka bryłek surowca bursztynowego. Zwraca uwagę znikoma ilość kości zwierzęcych, co może być spowodowane właściwościami podłoża niesprzyjającymi przetrwaniu takich materiałów. Te same czynniki wpłynęły zapewne na stan zachowania przedmiotów żelaznych.

Formy zabytków, które pozwalają na precyzyjniejsze określenie chronologiczne (zapinka, paciorki szklane, niektóre naczynia ceramiczne) wskazywałyby, że osadę kultury wielbarskiej użytkowano w fazie B₂ okresu wpływów rzymskich. Można sądzić, że była to osada krótkotrwała, na co wskazuje niewielka miąższość warstwy kulturowej a pośrednio też brak zaobserwowanego przecinania się obiektów.

W obrębie stanowiska znaleziono też obiekty z ceramiką późnośredniowieczną. Koncentracja tych obiektów wystąpiła w północno-wschodniej partii stanowiska. Obszar stanowiska dostarczył